

Elogi de la impertinència

En la plenitud intel·lectual d'un autor és freqüent albirar la trajectòria que l'ha precedit. En canvi, no és tan habitual que l'esguard particular d'una vida filosòfica intensa es tradueixi, precisament, en una biografia del pensar que l'ha fet existir i el travessa. L'obra d'Octavi Fullat *Impertinentes. El desgarró de pensar*, publicada per la Universitat de Barcelona, és del tot singular i original per com ha orientat la temàtica i la direcció de l'escriptura, organitzada a l'entorn d'una sèrie d'autors –vint-i-un que han entreteixit una aventura intel·lectual pròpia. El pròleg del professor Conrad Vilanou és una autèntica joia: una descripció personal, filosòfica, pedagògica, del pensament d'Octavi Fullat amb una finor i profunditat conceptual inèdites. Es tracta d'una excel·lent introducció a l'autor i un immillorable lllindar pel llibre. Vilanou situa Octavi Fullat en la tradició del "culturalisme pedagògic" estretament vinculat a les "Ciències de l'Esperit" de Dilthey, entroncat a la nostàlgia d'una civilització "que cal salvar": "Huelga insistir en que Fullat es un defensor de la cultura, de manera que la tarea educativa –entendida como proceso de domesticación y de socialización– hay que interpretarla desde esta perspectiva cultural. Así, (...) el culturalismo pedagógico constituye una clara referencia de su pensamiento que puede vincularse a la pedagogía de las ciencias del espíritu o ciencias de la cultura, desde el momento en que el espíritu (Geist) puede compararse a cultura." (Ibíd., p. 36) Fullat demostra amb escreix en les pàgines d'aquesta nova obra de quina

manera l'esperit bufa el seu alè en els textos que hem estudiat i amb el temps venerat, com és el seu cas.

La idea del llibre, tal com explica Fullat en la introducció que du per títol "Elogi a la impertinència", sorgí en un esmorzar a La Farga de la Diagonal, a propòsit d'un suggeriment del filòsof Joan-Carles Mèlich: "Casi me riñe conminándome a escribir un libro en el cual dé cuenta de qué pensadores y qué obras me han impactado más e incluso sobrecogido. No puedes irte, añadió, sin legarnos esta información. Somos unos cuantos quienes te lo agradeceremos. Nos amparará." (Ibíd., p. 43). El llegat del mestre, més enllà de la mort, ens empara. En quin sentit? Octavi Fullat ens deixa a les mans una herència simbòlica indestructible: la im-pertinència. ¿Per què aquest mot i com es podria entendre? Segons Fullat, la "im-pertinencia nos arranca de la modorra, en la que nos instalamos por comodidad, valiéndose de la sorpresa y del asombro. La inquietud es catapultadora. Mis impertinentes han producido *eventa* (del latín *evenire*; "ex, desde" y *venire*, "venir o ir"); es decir, han engendrado acaecimientos en mi biografía intelectual e igualmente en la emocional." (Ibíd., p.44) Es tracta d'un esdeveniment en el sentit de l'autopertinença, una dimensió d'autenticitat subjectiva que ha anat sorgint amb el pas dels anys gràcies a l'atenta lectura dels autors que componen el llibre. Qui som realment? Aquest llibre és una excel·lent manera de respondre aquesta pregunta enigmàtica dient: som una commoció produïda per la cultura en nosaltres: "Aquel que

lee con libertad queda abierto al susto
y a tener que comenzar de nuevo.”
(Ibíd., p. 44) En aquest cas, devem al
mestre el testimoni d'una commoció
(la seva) que hem fet nostra.

Anna Pagès
Facultat de Psicologia, Ciències de
l'Educació i de l'Esport
Universitat Ramon Llull